

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku A. S.-C.
przy uczestnictwie R. L., X. L., Ł. L. i T. S.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania R. L., X. L. i Ł. L.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt V Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podkreślenia przy tym wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołali przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Wskazali, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne i potrzeba wyjaśnienia:

- czy posiadacz nieruchomości może być uznany za samoistnego posiadacza, którego władanie prowadzi do zasiedzenia w sytuacji, gdy ma możliwość wyłącznie korzystania z uprawnień właścicielskich, a nie wykonuje żadnych obowiązków, które ustawowo obciążają każdego właściciela nieruchomości, polegających w szczególności na wykonywaniu obowiązków publicznoprawnych, w tym płaceniu podatków od nieruchomości oraz rozstrzygnięcia;

- czy gdy w dacie złożenia wniosku o zasiedzenie nie upłynął termin do stwierdzenia zasiedzenia działanie właściciela nieruchomości, polegające na złożeniu odpowiedzi na wniosek z żądaniem oddalenia wniosku o zasiedzenie, a także złożenie zażalenia za postanowienie udzielające zabezpieczenia roszczenia powinno być uznane za czynności przerywające bieg okresu zasiedzenia.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ponieważ nie zostały spełnione wszystkie przesłanki umożliwiające zasiedzenie działki przez wnioskodawczynię A. S.-C. oraz uczestniczkę T. S..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polega nie tylko na sformułowaniu tego zagadnienia ale przede wszystkim na przedstawieniu wyczerpującej argumentacji jurydycznej wskazującej, że zagadnienie takie w sprawie występuje, jest nowe, dotychczas w orzecznictwie nierozstrzygnięte i będzie miało znaczenie precedensowe przy rozstrzyganiu spraw podobnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Dwie przedstawione przez skarżących wątpliwości nie spełniają tych warunków. Uiszczanie podatków przez samoistnego posiadacza nieruchomości nie jest warunkiem koniecznym dla ustalenia takiego charakteru jego posiadania. Biorąc pod uwagę, że w tym zakresie nigdy nie było wątpliwości ani w orzecznictwie ani w piśmiennictwie, pierwszą wątpliwość skarżących ocenić trzeba jako pozór problemu prawnego.

Ponadto Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się jakiego rodzaju czynności skutkują przerwą biegu zasiedzenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. (w związku z art. 175 k.c.). Sąd Najwyższy wskazywał, że przy wykładni użytego w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. pojęcia czynności "przedsięwziętej bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia" nie można pominąć celu instytucji zasiedzenia oraz przerywania jego biegu. Celem zasiedzenia jest uporządkowanie długotrwałych stosunków prawnorzeczowych i zmobilizowanie właściciela do zajęcia się przedmiotem swojej własności, funkcją zaś przerwy biegu terminu zasiedzenia jest uniemożliwienie posiadaczowi zasiedzenia nieruchomości lub innego prawa. Jednym ze sposobów przerywania biegu zasiedzenia jest wytoczenie odpowiedniego powództwa lub złożenie wniosku, o których mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Biorąc pod uwagę cel przerwy biegu terminu zasiedzenia, musi to być powództwo lub wniosek, których uwzględnienie uniemożliwi posiadaczowi nabycie przez zasiedzenie własności nieruchomości lub innego prawa. W doktrynie i orzecznictwie zasadniczo przyjmuje się, iż jedynie powództwo lub wniosek zmierzający bezpośrednio do ochrony własności przez pozbawienie posiadacza posiadania nieruchomości jest czynnością, o której mowa

w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1960 r., II CR 182/60, OSN 1961, Nr 3, poz. 83, z dnia 18 czerwca 1968 r., III CZP 46/68, OSNCP 1969, Nr 4, poz. 62, z dnia 22 stycznia 2002 r., V CKN 587/00, "Izba Cywilna" 2002, nr 5, s. 44, oraz z dnia 23 listopada 2004 r., I CK 276/04). Przyjmuje się również, że do przerwania biegu zasiedzenia może doprowadzić nie tylko powództwo windykacyjne, lecz także m.in. akcja właściciela zmierzająca do zmiany charakteru posiadania, a możliwość przerwania przez określoną czynność biegu zasiedzenia należy oceniać w aspekcie potencjalnym, szukając odpowiedzi, czy dana czynność może doprowadzić do skutku wskazanego w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. (tak w uchwale SN z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZP 42/06, OSNC 2007, nr 4, poz. 54, w uchwale z dnia 21 stycznia 2011 r., III CZP 124/10, OSNC 2011, Nr 9, poz. 99, w uchwale składu 7 sędziów z dnia 26 listopada 2014 r. III CZP 45/14 99, OSNC 2015, nr 5, poz. 54). Liczne więc wypowiedzi Sądu Najwyższego w tej materii powodują, że nie ma potrzeby uzyskiwania wypowiedzi kolejnej.

W odniesieniu do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przypomnieć należy, że istnienie tej przesłanki to sytuacja, w której dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą być zatem kwalifikowane i dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a ciężar wykazania, że mają one taki charakter spoczywa na skarżącym (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała przyjąć, by był on zasadny, a tym bardziej – jak wymaga tego art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – by skarga kasacyjna była uzasadniona w stopniu oczywistym.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Wniosek wnioskodawczynie o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym został oddalony, ponieważ w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek ten został powiązany wyłącznie z wnioskiem o oddalenie skargi kasacyjnej, co w sprawie nie nastąpiło.

aj
[aw]